

Samenvatting roadmaps uitdagingen

Inhoud:

1. Circulaire economie	pag. 2
2. Mobiliteit	pag. 8
3. Gezondheid	pag. 12
4. Digitale connectiviteit	pag. 16
5. Talent voor de toekomst	pag. 20

Leeswijzer:

In dit document zijn de samenvattingen van de roadmaps voor de vijf grootstedelijke uitdagingen van de Board opgenomen. De structuur van de roadmaps per uitdaging is steeds als volgt:

- Ambitie 2025
- Toelichting achtergrond en kansen voor de MRA
- Speerpunten
- Per speerpunt korte uitwerking met vergezicht (ambitie 2025 en waar staan we eind 2017), wat is het, relevantie MRA en belang inzet Board

De volledige versies van de roadmaps zijn terug te vinden op de website van de Board: www.amsterdameconomicboard.com. Via de online roadmaps kan ook worden doorgelinkt naar de concrete initiatieven die onder de speerpunten hangen, incl. de scorecards met resultaten per uitdaging.

1. Circulaire Economie

Ambitie 2025

De Metropoolregio Amsterdam wil in 2025 koploper zijn op het gebied van slimme oplossingen voor de beperkte beschikbaarheid van grondstoffen waardoor waardevolle grondstoffen of niet, of langer en efficiënter worden gebruikt. Tegelijkertijd realiseren we daarmee innovatie en nieuwe bedrijvigheid in de eigen regio. De Amsterdam Economic Board wil de overgang naar een circulaire economie versnellen. Dat komt tot stand door op regionaal niveau samenwerking tussen bedrijven, overheden en kennisinstellingen te stimuleren.

Achtergrond

De Metropoolregio Amsterdam heeft unieke mogelijkheden om de circulaire hub van producten en grondstoffen te worden. Het is een dichtbevolkte regio waarin grote hoeveelheden producten en materialen circuleren en veel innovatieve en duurzame ondernemers werkzaam zijn. De regio heeft een uitstekend logistiek netwerk met alle transportmodaliteiten en een gecoördineerde ruimtelijk ordening. Het beschikt over een breed palet aan economische bedrijvigheid en kennisinfrastructuur en er bestaat maatschappelijk draagvlak voor initiatieven op het gebied van de circulaire economie. Daarom wil de regio zich in Europa profileren als koploper op het gebied van de grondstoffentransitie. Dit versterkt de regio economisch, leidt tot 4000 extra banen in

amsterdam economic board

2025 en mogelijk 8.000 tot 10.000 extra banen in 2030, stimuleert innovatie en verbetert het milieu¹.

Circulaire economie in de MRA

De Metropool Regio Amsterdam biedt volop kansen om nieuwe oplossingen te ontwikkelen voor de grondstoffentransitie, bijvoorbeeld door verbindingen te leggen tussen de sterke logistieke sector, de maakindustrie, de agrofood sector en/of de financieel zakelijke dienstverlening (met kennis van nieuwe business modellen) binnen de regio.

De afgelopen jaren heeft het bevorderen van de circulaire economie in de MRA vorm gekregen via de inzet van partijen als Waternet, het Havenbedrijf, het Afvalenergiebedrijf, SADC en Schiphol en via projecten als Biobased Connections. Ook kennisinstellingen binnen de MRA richten zich steeds nadrukkelijker op dit thema. De inzet op een circulaire economie is inmiddels prominent onderdeel van de agenda's van alle regionale overheden binnen de MRA. De uitdaging is om de diverse activiteiten binnen de MRA nadrukkelijker aan elkaar te koppelen en synergie te realiseren. Dat vraagt zowel om meer samenwerking tussen regionale overheden binnen de MRA als om een betere samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven.

Speerpunten

De Board heeft de keuze gemaakt om in te zetten op een vijftal speerpunten om invulling te geven aan de ambitie en doelstellingen:

- Grondstoffen
- Warmte als circulaire grondstof
- Energietransitie gebouwde omgeving
- CO2 als bouwstof circulaire economie
- Stimuleren van circulair ondernemerschap

Grondstoffen

Vergezicht

In 2025 zijn 7 innovatieclusters gericht op specifieke grondstofstromen ontstaan. Hier wordt bedrijvigheid gecreëerd rondom herontwerp en hoogwaardig hergebruik van product- en grondstofketens. Eind 2017 is 10 % van de jaarlijkse inkoop- en aanbestedingscontracten in de regio circulair en zijn initiatieven gestart om minimaal 9 grondstofstromen hoogwaardig te recyclen.

Wat is het

Op 29 mei 2015 is tijdens de verdiepingssessie Circulaire Economie van de MRA Stuurgroep Duurzaamheid de startnotitie 'De Metropoolregio Amsterdam als Circulaire Grondstoffen Hub' gepresenteerd. In deze startnotitie doen de Amsterdam Economic Boardleden Jacqueline Cramer (hoogleraar duurzaamheid innoveren Universiteit Utrecht) en John Nederstigt (wethouder Haarlemmermeer) een voorstel voor een strategisch programma om de transitie naar een

¹ Bron: Bastein, T., E. Roelofs, E. Rietveld, A. Hoogendoorn, Kansen voor de Circulaire Economie in Nederland, TNO rapport, 2013 R10864, Delft, 11 juni 2013 met doorvertaling naar MRA.

amsterdam economic board

circulaire economie in de MRA te versnellen. Uitgangspunt van deze strategie is het initiëren, verbinden, versnellen en opschalen van lokale en regionale initiatieven op het gebied van circulariteit. De strategie sluit daarmee aan bij de eigen dynamiek die elke regio kent.

De Focus binnen het grondstoffen transitieprogramma ligt bij:

- Het herontwerpen van producten en producthergebruik
- De hoogwaardige verwaarding van grondstofstromen
- Teelt van biogewassen
- Circulair inkopen.

Relevantie MRA

Door de Board, in samenwerking met de gemeenten in de MRA, is gekozen voor negen prioritaire grondstofstromen. De keuze is gemaakt op basis van de mate waarin grote volumes worden afgedankt, het milieubelastende karakter en de potentie voor hoogwaardiger recycling in de regio.

Negen prioritaire grondstofstromen:

1. Bouw- en sloopmaterialen: circulair maken van bouwen en slopen;
2. Niet meer draagbaar textiel: sortering op ondersoort, vervezelen en spinnen;
3. Kunststoffen: sortering op kunststofsoort en recycling/afzet van elke kunststofsoort;
4. Biomassa: hoogwaardige recycling van specifieke biomassa stromen zoals GFT, zuiveringsslib, agro-foodketen en openbaar groen (incl. waterplanten);
5. Elektronisch en elektrisch afval: ontmanteling van afgedankte producten en recycling/afzet van de ontmantelde materiaalstromen;
6. Incontinentiemateriaal en luiers: hoogwaardige recycling;
7. Matrassen: hoogwaardige recycling;
8. Servers van ICT sector: hergebruik als product en hoogwaardige recycling;
9. Metalen: te starten met nichemarkten voor hoogwaardige recycling van specifieke metaalstromen.

Belang inzet Board

Gezien de complexiteit van de transitie naar een Circulaire Economie en de noodzaak om op regioniveau de samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden op te zoeken en het enorme economische potentieel, is er sterke behoefte aan een triple helix verbinder op MRA niveau.

Warmte als circulaire grondstof

Vergezicht

In 2025 zijn 400.000 woningen in de MRA voorzien van restwarmte. Dat is geen sinecure. Voor 20 individuele warmte projecten zijn eind 2017 business cases ontwikkeld. Om het gebruik van restwarmte bij de warmtevoorziening in de gebouwde omgeving van de grond te krijgen zijn met het Rijk constructieve afspraken gemaakt.

Wat is het

Bij het maken van elektriciteit, het verbranden van afval en bij allerlei industriële processen komt warmte vrij. In Nederland wordt zoveel restwarmte verspild, dat daarmee in theorie alle Nederlandse huishoudens verwarmd kunnen worden.

amsterdam economic board

Relevantie MRA

Ook in de MRA zijn er warmtebronnen die nuttig ingezet kunnen worden voor de verwarming van woningen en bedrijven. Op die manier wordt een restproduct (warmte) goed gebruikt en wordt een behoorlijke CO₂-reductie gerealiseerd. In de MRA bestaat al een aantal warmtenetten met verschillende bronnen voor in totaal 170.000 woningen. De MRA is bij uitstek geschikt voor een verdere uitrol van warmtenetten voor verdere benutting van restwarmte voor (sociale) woningen, kantoren en de tuinbouw. Vraag en aanbod liggen immers relatief gezien dicht bij elkaar. De markt beweegt echter onvoldoende gezien de complexiteit van de verandering (forse investeringen in infrastructuur met lage rendementen en lange terugverdientijd) en het moeten concurreren met een te lage aardgasprijs. Bovendien zijn er nog een aantal wettelijke belemmeringen waardoor een grootschalige uitrol van warmtenetten wordt bemoeilijkt. Zo bestaat er nog steeds een aansluitplicht voor aardgas en hebben gemeenten nog niet de bevoegdheid en middelen om aardgas in de bestaande bouw uit te faseren.

Wat het extra lastig maakt is dat warmte niet bij iedere consument een goede naam heeft. Er doen allerlei verhalen over warmte de ronde, sommige niet waar, maar sommige ook wel; warmte zou duurder zijn dan gas (soms waar), je zit je hele leven aan dezelfde aanbieder vast (waar), je hebt niets te kiezen, etc. Om een breed gedragen warmtenet te ontwerpen is een gecoördineerde aanpak en samenwerking met woningcorporaties cruciaal.

Belang inzet Board

Gezien de complexiteit van het warmtevraagstuk, het enorme economische potentieel en de noodzaak om op regio niveau de samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden op te zoeken, heeft de Board gekozen om waar mogelijk een verbindende rol te spelen. Inmiddels nemen 32 partijen uit de publieke en private sector deel aan het warmteprogramma. Het programma staat open voor meer deelnemers.

Energietransitie gebouwde omgeving

Vergezicht

In 2025 is een toenemend aantal wijken in de MRA energieneutraal of hard op weg om dat te worden. De energie komt goed los als vooruitstrevende gemeenten eind 2017 besluiten om gezamenlijk hun vastgoed te verduurzamen (aantal gemeenten nog te bepalen). Hierdoor is de overgang naar energie neutrale gebouwen economisch haalbaar en daarom aantrekkelijker en makkelijker voor bewoners.

Wat is het

Restwarmte is een goed alternatief voor onze warmtevraag (in plaats van gas), maar niet altijd de meest optimale oplossing voor iedere wijk. Het besef groeit bij de overheid en marktpartijen dat de alternatieven in de warmtevoorziening zoals all-electric, restwarmte en groen gas onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en dat een optimale inregeling van de warmtebehoefte vraagt om een meer gecoördineerde aanpak en samenwerking op regionale schaal.

Relevantie MRA

Vanuit het warmteprogramma is de behoefte ontstaan om op regionaal niveau beter inzicht te krijgen in alle alternatieven voor de warmtevraag in de gebouwde omgeving (kosten, technisch,

amsterdam economic board

economisch, op wijkniveau, voorkeuren, belanghebbenden), zodat de meest optimale keuzes kunnen worden gemaakt. Verduurzaming van de bestaande bouw komt niet vanzelfsprekend tot stand. Het tempo voor verduurzaming van nieuwbouw is gereguleerd door EU-normen, waardoor vanaf 2020 alle nieuwbouw bijna energieneutraal is. Verduurzaming van de bestaande bouw blijkt nog een uitdaging. Met woningcorporaties worden afspraken gemaakt, ondersteund door subsidieregelingen en de mogelijkheid om een energieprestatievergoeding te vragen. Eigenaar-bewoners nemen echter zelfs rendabele maatregelen niet altijd. Financiering en informatie-asymmetrie worden gezien als belangrijke knelpunten. Echter, hoewel maatregelen als het verplichte energielabel en aantrekkelijke leenmogelijkheden via het Nationaal Energiebesparingsfonds bestaande belemmeringen wegnemen, blijken ze vooralsnog niet afdoende om verduurzaming op grote schaal op gang te brengen.

Belang inzet Board

Vanuit het warmte programma is de behoefte ontstaan voor een gecoördineerde aanpak op MRA schaal voor de energietransitie gebouwde omgeving. De Board is herhaaldelijk gevraagd door verschillende partijen (overheden, bedrijven en burgers) om een coördinerende, verbindende rol te spelen. De complexiteit van het energievraagstuk en de noodzaak bedrijven en kennisinstellingen nauwer bij de energietransitie te betrekken, heeft de Board organisatie doen besluiten om verder te verkennen óf, en in welke mate betrokkenheid van de Board meerwaarde heeft.

CO2 als bouwstof Circulaire Economie

Vergezicht

In 2025 is de Metropool Regio dé internationale hub voor de toepassing van CO2 als grondstof in de circulaire economie. Eind 2017 is overeenstemming bereikt tussen de CO2 coalitie van bedrijven en het Rijk over de gezamenlijke inspanning die nodig is.

Wat is het

Het verminderen van de uitstoot van CO2 is een cruciaal element van de aanpak van het klimaatprobleem. Behalve op vermindering van de uitstoot kan ook worden ingezet op buffering en hergebruik van (zuivere) CO2. CO2 is immers een waardevolle grondstof in de circulaire economie.

Relevantie MRA

In West Nederland hebben we de kans om op jaarbasis miljoenen tonnen zuivere CO2 aan processen in de energievoorziening en de industrie te onttrekken. Denk bijvoorbeeld aan Tata Steel, afvalverwerkers en de petrochemische industrie. We hebben een infrastructuur in de grond liggen die nu al 0,4 Mton CO2 per jaar transporteert en toepast in de glastuinbouw. Deze infrastructuur kunnen we relatief eenvoudig en dus kostenefficiënt uitbreiden met enorme buffers in gas- en olievelden onder de Noordzee. En daarmee hebben we de randvoorwaarden geschapen voor de ontwikkeling van onze havencomplexen tot biobased hubs en circulaire hotspots. De toepassingen van zuivere CO2 in productieprocessen (glastuinbouw, biochemie, advanced fuels, bouwstoffen etc.) zijn enorm in ontwikkeling. Met een groei potentieel voor 1 mln. CO2 voor de tuinbouw (huidige vraag) en een totaal potentieel van 8 mln. CO2 kan

amsterdam economic board

Nederland als geen ander in Europa een plek en de randvoorwaarden bieden om deze technologieën tot wasdom te laten komen en economische bedrijvigheid te creëren.

Belang inzet Board

Veel van de private partners in de Board staan voor de uitdaging hun CO2 emissies naar nul te reduceren in de komende decennia als gevolg van de afspraken gemaakt op de Klimaatop in Parijs in 2015. Tegelijkertijd zijn overheden en maatschappelijke partners aan dezelfde opgave geëngageerd. Het CO2 Smart Grid is een enabler om deze reductiedoelstellingen op een kostenefficiënte manier te bereiken waarbij we inzetten op een investeringsstrategie die business maakt van duurzaamheid. Die business bestaat uit het ontwikkelen van een markt voor de toepassing van CO2.

Stimuleren van circulair ondernemerschap

Vergezicht

In 2025 bruist het van de circulaire bedrijvigheid in de MRA, internationaal gezien dé plek voor innovatie en groei. Minstens 75 startups zijn de 'valley of death' gepasseerd, internationaal talent vindt zijn weg naar de regio. Eind 2017 is een optimaal circulaire start-up ecosysteem in de regio ontwikkeld voor optimale groei en ondersteuning.

Wat is het

De MRA heeft de ambitie zich te ontwikkelen tot voorloper op het gebied van de circulaire economie. Startende en doorgroeïende ondernemingen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het versnellen van het transitieproces naar een circulaire economie. De Board richt zich daarom ook op het stimuleren van circulair ondernemerschap. Het succes van dergelijke ondernemingen wordt mede bepaald door de omgeving en het ecosysteem waarin zij opereren (de kwaliteit van het onderwijs, de toegang tot financiering en markten, de beschikbaarheid van kennis en fysieke locaties, de vigerende wet- en regelgeving en de ondernemerschapscultuur). Via gerichte initiatieven versterkt de Board de kwaliteit van dat ecosysteem.

Relevantie MRA

In de MRA bestaat veel dynamiek op het terrein van circulair ondernemerschap. Er worden voortdurend nieuwe circulaire bedrijfjes opgezet, bestaande bedrijfjes groeien door of kiezen voor een circulaire koers, andere bedrijven beëindigen hun activiteiten. Deze dynamiek rond startende en doorgroeïende circulaire ondernemingen in de MRA wordt mede bepaald door de kwaliteit van en samenhang binnen het ecosysteem waarin zij opereren.

Belang inzet Board

De Board ziet nadrukkelijk een beperkte rol voor zichzelf op dit terrein. Er zijn immers al veel partijen actief bezig om een impuls te geven aan circulair ondernemerschap binnen de MRA. Sleutelwoorden voor de inzet van de Board op dit terrein zijn daarom selectiviteit en partnerschap. Selectiviteit om aan te geven dat de Board zich beperkt tot acties die een aanvulling inhouden op dat wat er al gebeurt, partnerschap om aan te geven dat voortdurend actief gezocht wordt naar de verbinding met andere partijen die reeds actief zijn. Het vermogen van de Board om partijen binnen de MRA aan elkaar te koppelen en via gerichte (al dan niet eenmalige) initiatieven een impuls te geven is de meerwaarde van de Board op dit terrein.

2. Mobiliteit

Ambitie 2025

De ambitie van de uitdaging Mobiliteit is dat het stedelijk vervoer in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) in 2025 emissievrij is. Er zijn twee doelstellingen: Enerzijds wil de MRA internationaal voorloper zijn op het gebied van slimme en schone stadslogistiek voor alle soorten verkeer – van goederen- en diensten- tot personenverkeer. Anderzijds wil de MRA een leidende rol spelen op het gebied van innovaties in het logistieke systeem en verbindingen met logistieke hubs buiten de stad, zodat de positie als logistieke hub van wereldformaat wordt versterkt.

Achtergrond

Om als Metropoolregio Amsterdam leefbaar en bereikbaar te blijven groeit de behoefte aan slimme en schone mobiliteitsoplossingen voor personen, goederen en diensten. Nieuwe trends en ontwikkelingen bieden de komende jaren kansen om mobiliteit op een slimme én duurzame wijze aan te pakken. Het creëert bovendien nieuwe economische mogelijkheden. Daarom is Mobiliteit gekozen als één van de vijf uitdagingen waarbinnen intensieve regionale samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven én kennisinstellingen in de MRA centraal staat.

Mobiliteit in de MRA

Mobiliteit is van vitaal belang voor het economisch functioneren van de MRA. Het betreft personenvervoer, goederenvervoer en dienstenverkeer op 3 schaalniveaus:

amsterdam economic board

- *Internationaal*: de mobiliteit van personen en goederen tussen de MRA, Europa en andere continenten in de wereld. Denk hierbij aan de economische rol van de mainports Schiphol (3^e EU luchthaven), de Amsterdamse haven (4^e EU zeehaven), Greenport Aalsmeer en transportverbindingen via de weg, spoor, lucht-, zee- en binnenvaart;
- *Nationaal*: De mobiliteit van personen en goederen tussen de MRA en andere (grootstedelijke) regio's in Nederland;
- *Regionaal/stedelijk*: De mobiliteit van personen en goederen binnen de MRA, zowel tussen als in de steden. Denk bijvoorbeeld aan het woon-werkverkeer (auto, openbaar vervoer, fiets) binnen de regio en stedelijke distributie van goederen.

De komende decennia neemt de trek van bedrijven en mensen naar steden toe. Het personen- en goederenvervoer in de MRA zal hierdoor toenemen. Meer (internationale) bedrijven, meer inwoners, langer mobiel blijvende senioren, meer arbeidsplaatsen, groei van online aankopen, meer toeristen en bezoekers. Dit leidt tot nieuwe vraag en meer kans op congestie en ongewenste uitstoot in het goederenvervoer, woon-werkverkeer, bij stedelijke distributie en bij het bezoek aan grote evenementen. Het is dan ook absoluut noodzakelijk dat partijen in de regio samen in actie komen.

Speerpunten

De Board heeft de keuze gemaakt om in te zetten op een viertal speerpunten om invulling te geven aan de ambitie en doelstellingen:

- Mobility as a Service (MaaS)
- Stedelijke distributie (bouwlogistiek, slimme stadslogistiek, facilitaire inkoop, Logistieke Ontkoppeling)
- Fietsen naar Next Level
- Het vierde speerpunt wordt op dit moment uitgewerkt

Mobility as a Service (MaaS)

Vergezicht

In 2025 is mobiliteit in de hele MRA een digitale dienst voor alle reizigers, waarbij 'smart agents' verplaatsingen op maat bieden en 'real time' ingespeeld wordt op persoonlijke behoefte en voorkeuren zoals comfort, snelheid of groen vervoer. Eind 2017 hebben succesvolle MaaS-meetups de grondslag gelegd voor een actief MaaS-ecosysteem in de MRA.

Wat is het

Nieuwe digitale services voor flexibel, duurzaam en betaalbaar reizen. Dit vraagt om andere samenwerkingsvormen, nieuwe marktpartijen, een andere rol voor de overheid en slimmer gebruik van beschikbare data en ICT.

Relevantie MRA

MaaS-ontwikkeling levert een concrete bijdrage aan emissiereductie. De automobilist krijgt via slimme nieuwe diensten real time (milieuvriendelijke) alternatieven aangeboden (fiets, trein, tram/metro, deel auto, taxi, etc.). Het biedt een kans voor de MRA om hierin als slimme regio - net als Finland - koploper te worden door nauwe samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen.

amsterdam economic board

Belang inzet Board

De Board staat garant voor het leggen van triple-helix verbindingen als basis voor ontwikkeling van nieuwe business modellen, producten en diensten. Ontwikkelingen rond MaaS zijn zowel landelijk als binnen de MRA nog relatief onbekend en partijen in de regio vinden elkaar nog niet gemakkelijk.

Stedelijke distributie

Vergezicht

In 2025 rijden alle vrachtvoertuigen in de stad emissievrij. Goederen worden efficiënt, slim en schoon gedistribueerd. Logistieke en verkeersdata zijn slim gekoppeld. Eind 2017 heeft de MRA-prijsvraag bouwlogistiek slimme en schone proposities opgeleverd, zijn resultaten van het onderzoek supermarktlogistiek beschikbaar, verkenningen uitgevoerd voor Logistieke Ontkoppelpunten en slim inkopen van vervoersbewegingen.

Wat is het

Bundeling van goederenstromen, uniformiteit in voertuigeisen, regionale samenhang in venstertijden en samenwerking bij ontvangende partijen.

Relevantie MRA

In veel steden in de MRA is de distributie inefficiënt en niet gericht op duurzame ontwikkeling: milieuvervuiling, overlast (geluid, stank, verkeersopstoppingen) en efficiënte routes blijken vaak niet haalbaar door congestie en lokale regelgeving. Stedelijke distributie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van bedrijfsleven (producenten, vervoerders, verladers en ontvangers), decentrale overheden en kennisinstellingen (toegepast onderzoek).

Belang inzet Board

Rol Board nog nader in te vullen.

Fietsen naar Next Level

Vergezicht

In 2025 is de fiets (inclusief e-bike, cargo-bike en e-deelfiets) hét stedelijk vervoersmiddel in de MRA en staat het symbool voor vrijheid, gemak en “zero-emission” mobiliteit. Eind 2017 ligt er een actieplan voor regionale opschaling van slimme initiatieven m.b.t. analyse van fietsdata, bike-sharing en inzet van (e-)fietsen bij bedrijven.

Wat is het

Stimulering van fietsgebruik als alternatief voor andere vervoersmiddelen draagt direct bij aan de emissiereductie. Vooral de combinatie fiets-trein wordt steeds belangrijker. Van alle verplaatsingen in Nederland in 2014 werd meer dan een kwart fietsend afgelegd (CBS 2015). Nederland heeft daarmee het hoogste fietsaandeel in Europa. In Amsterdam zijn zelfs meer fietsen dan inwoners. Meer dan 40 procent van de treinreizigers komt per fiets naar het station en dat aandeel neemt nog steeds toe.

Relevantie MRA

De MRA heeft een uitstekende en fijnmazige fietsinfrastructuur en is wereldwijd één van de koplopers in fietsgebruik. Hoe kunnen we in de MRA honderdduizenden mensen bewegen

amsterdam economic board

(vaker) de fiets te pakken in plaats van andere vervoersmiddelen met als doel: megatonnen (CO₂)-reductie, schonere lucht en gezondere MRA-inwoners?

Belang inzet Board

Regionale opschaling vindt nog weinig plaats. De Board kan hier een rol spelen door het verkennen van belemmeringen voor opschaling en het bieden van platform voor ontmoeting van de verschillende spelers.

3. Gezondheid

Ambitie 2025

In 2025 hebben bewoners van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) twee gezonde levensjaren extra.

De regio wil internationaal voorloper zijn met innovaties ten behoeve van gezond leven en actief ouder worden. Inwoners voeren zelf de regie over hun eigen gezondheid. Door het ontwikkelen van innovaties voor duurzame persoonlijke zorg en welzijn met opschalbare businessmodellen, maken de samenwerkende bedrijven, zorginstellingen, overheden en inwoners samen de omslag van 'zorgconsument' naar 'gezondheidsproducent'.

Achtergrond

In 2014 gaven we in Nederland ruim 94 miljard euro uit aan onze zorg. Dat lijkt effect te hebben: CBS cijfers geven aan dat we over de afgelopen jaren ouder zijn geworden. Wat het CBS echter ook aangeeft, is dat we op steeds jongere leeftijd gediagnostiseerd worden met een chronische ziekte. De 95 miljard euro die we in 2014 aan gezondheidszorg uitgaven, levert ons dus per saldo een langere periode van ziekte op. Dat kan beter! Door preventie van ziekten vergroten we de kwaliteit van leven en kunnen we op termijn besparen op zorgkosten. Het systeem is alleen niet gericht is op preventie, maar op het laat ingrijpen: pas als mensen ziek zijn. Het is nog steeds een 'zorg voor de zieken' systeem in plaats van een gezondheidszorgsysteem.

Het is hoog tijd om dat systeem aan te pakken: rijzende kosten, systemische veranderingen richting het steeds meer voorkomen van chronische ziekten, demografische veranderingen en

amsterdam economic board

een veranderend mensbeeld vragen allemaal om een nieuwe benadering: Een die zich focust op **preventie** van ziekten, op **gezondheid** en **gedrag** en op het ervoor zorgen dat de mens in haar omgeving zo lang mogelijk gezond kan leven.

4P Health in de MRA

De MRA als broedplaats voor 4P Health is beroemd in Europa. Recente ontwikkelingen maken het mogelijk om gezondheid steeds Persoonlijker, meer voorspelbaar (Predictive), Preventief en op een meer Participatieve manier te organiseren.

De Board stimuleert samenwerkingen die voldoen aan een of meer P's van 4P Health en waarbij (semi)publieke en private partijen samenwerken. Alles is aanwezig in de MRA om werk te maken van 4P Health. De data, de techniek, de kennis, de wil, de creativiteit. De uitdaging zit echter in de duurzame implementatie van aanwezige oplossingen; het blijkt vaak moeilijk om de uitrol voorbij het pilotniveau te brengen. Focus op opschaling is nodig om echt vooruit te komen, om te zorgen dat de goede diensten en producten bij de MRA inwoners terecht komen en om daadwerkelijk impact te hebben op preventie. De opschaling wordt belemmerd door in ieder geval twee samenhangende factoren: 1) gebrek aan een uniforme infrastructuur voor borging en opschaling, 2) een rijk ecosysteem van geïsoleerde netwerken, Gebrek aan een uniforme infrastructuur voor opschaling van gezondheidsinitiatieven: er is nu geen structuur waarin MRA inwoners zelf data kunnen uploaden en regisseren en ook ontbreekt een uniforme structuur voor dataopslag van onderzoek

Rijk ecosysteem van geïsoleerde netwerken: veel netwerken zijn nog steeds binnen sectoren (gezondheid, gezondheidsonderzoek, ICT, creatief, marketing) georganiseerd. Dat staat snelle opschaling en de innovatiekracht van de regio in de weg. Zelfs binnen de sectoren is er onwetendheid over de vele kleinere initiatieven en over partijen die daar potentieel een rol bij zouden kunnen spelen. Initiatieven worden onbewust overgedaan en aanwezige oplossingen worden niet benut voor bestaande problemen.

Speerpunten

De Board heeft voor de MRA drie elkaar versterkende speerpunten gedefinieerd als antwoord op deze belemmerende factoren:

- Shaping the 4P Health Ecosystem
- Ontwikkeling infrastructuur
- Versterken van creativiteit en innovatie in 4P Health initiatieven

Shaping the 4P Health Ecosystem

Vergezicht

In 2025 is de MRA Preventiehoofdstad van Europa. 4P Health initiatieven worden hier het snelst gestart, uitgewerkt en met eindgebruikers doorontwikkeld. De MRA is de 'golden standard for 4P Health'. Drie extra projecten zijn succesvol naar de MRA gehaald. Een geïntegreerd zorgsysteem staat in de steigers.

amsterdam economic board

Wat is het

Het bouwen van structurele samenwerkingsverbanden en sector overstijgende netwerken. Samen bundelen we de energie om daadwerkelijk aan preventie te werken. Met als doel een hecht, elkaar versterkend ecosysteem.

Er bestaan veel vergelijkbare – maar geïsoleerde- partijen (waaronder onderzoeksinstituten) die werken aan gelijke 4P Health vraagstukken zonder weet te hebben van elkaar. Programma's komen niet van de grond omdat partijen niet de juiste partners vinden – terwijl ze wel aanwezig zijn. Wat nog ontbreekt is het meer gezamenlijk optrekken, meer delen van doelen en het opzetten van een gezamenlijk ecosysteem waar zowel consumenten, start-ups, kennisnetwerkers, bedrijven en zorgverleners zich (aan) kunnen verbinden.

Relevantie MRA

Structurele samenwerking op thema's zorgt voor onderlinge bekendheid en voor het sneller vinden van de juiste partners. Hierdoor kunnen de vele 4P Health initiatieven sneller opschalen in de regio en het maakt export naar nationale en internationale markten mogelijk. Bekendheid in de regio, nationaal en in Europa biedt kansen voor de initiatieven en trekt nieuwe 4P Health initiatieven aan.

Belang inzet Board

Bij het ecosysteem draait het om partijen uit publieke, private, en academische organisaties. Uiteraard werken zij al samen op specifieke projecten, maar geen enkele partij heeft het eigenaarschap voor het versterken van het ecosysteem. De Board is met haar triple helix netwerken uniek gepositioneerd om in dit braakliggende terrein te opereren. Dat doen we door te zorgen dat de netwerken uit de verschillende sectoren kennis nemen van elkaar en gaan overlappen. Bij dat laatste denken we aan vragen als:

- Hoe kan een gemeente inkopen van innovatief MKB?
- Hoe krijgen succesvolle bedrijven meer Europese aandacht?
- Kunnen innovatieve financieringsvormen preventie stimuleren?

Ontwikkeling infrastructuur

Vergezicht

In 2025 hebben alle bewoners in de MRA toegang tot persoonlijk gezondheidsadvies. Met hechte samenwerking tussen partners zijn preventieve producten en diensten effectief. Met collectieve lastenverlaging voor gezondheid en zorg en individueel voordeel tot gevolg. Eind 2017 is de HealthTech alliantie voor stimulans van interactie tussen corporates en scale-ups van kracht.

Wat is het

Ondersteunen van de aanleg van een uniforme infrastructuur, enerzijds gericht op kennisuitwisseling, uitwisseling van data en real-time data-analyses, en anderzijds op het stimuleren van health-ondernemerschap op fysieke locaties. Hiermee kan opschaling van gezondheidsinitiatieven plaatsvinden. Voorbeelden zijn: verkennen van minimale standaarden voor data-overdracht, geografische hotspots waar 4P Health bedrijven dicht bij elkaar gevestigd zijn en een structuur waarin MRA inwoners desgewenst zelf hun data kunnen uploaden en volledige regie houden.

amsterdam economic board

Relevantie MRA

Volgens een vergelijkend Elsevier rapport uit 2015 heeft de Amsterdamse regio *nu al* een ‘strong claim to being one of the top knowledge cities in Europe’. Nu al loopt de MRA-bewoner voorop in de adaptie van techniek en –als logisch gevolg- het verzamelen van data. De MRA heeft een unieke positie voor het testen, door ontwikkelen en opschalen van 4P Health initiatieven. Een uniforme infrastructuur ondersteunt dit vermogen, maakt snelle opschaling mogelijk en maakt gezondheid sneller bereikbaar door betere en snellere informatievoorziening.

Belang inzet Board

Bij een uniforme infrastructuur is de bijdrage van alle bekende partijen vereist; publiek, privaat, zorg verlenende en academische organisaties. Geen van hen heeft afzonderlijk de middelen om dit tot stand te brengen, maar een consortium zou dat wel kunnen. De Board is als neutrale partij in de regio initiator in het bouwen van deze consortia – en volgend waar ze al bestaan.

Versterking van creativiteit en innovatie in 4P Health initiatieven

Vergezicht

In 2025 is de MRA dé 4P Health broedplaats in Europa. Eind 2017 hebben alle 4P Health initiatieven in de regio een aantrekkelijke toegangspoort via het platform AmsterdamHealth. Bedrijven en onderzoeksinstanties uit heel Europa weten hun weg te vinden. Tien partijen hebben daadwerkelijk business gedaan via het online platform.

Wat is het

De rijkdom aan bestaande 4P Health initiatieven biedt een schat aan informatie over hoe preventie kan worden versterkt en wat niet werkt. Maar ook over het vormen van een publiek-privaat partnerschap en de hobbels op weg naar financiering. Over het vinden van wetenschappelijke onderbouwing of juist het vinden van dat ene bedrijf om de H2020 aanvraag succesvol te maken. Ook biedt het volop inspiratie voor nieuwe business cases en helpt het gelijkgestemde mensen te vinden. Tenslotte zetten we in op wat Schumpeter ‘Neue Kombinationen’ noemde: baanbrekende nieuwe producten die gemaakt worden door bestaande ideeën en producten slim te combineren.

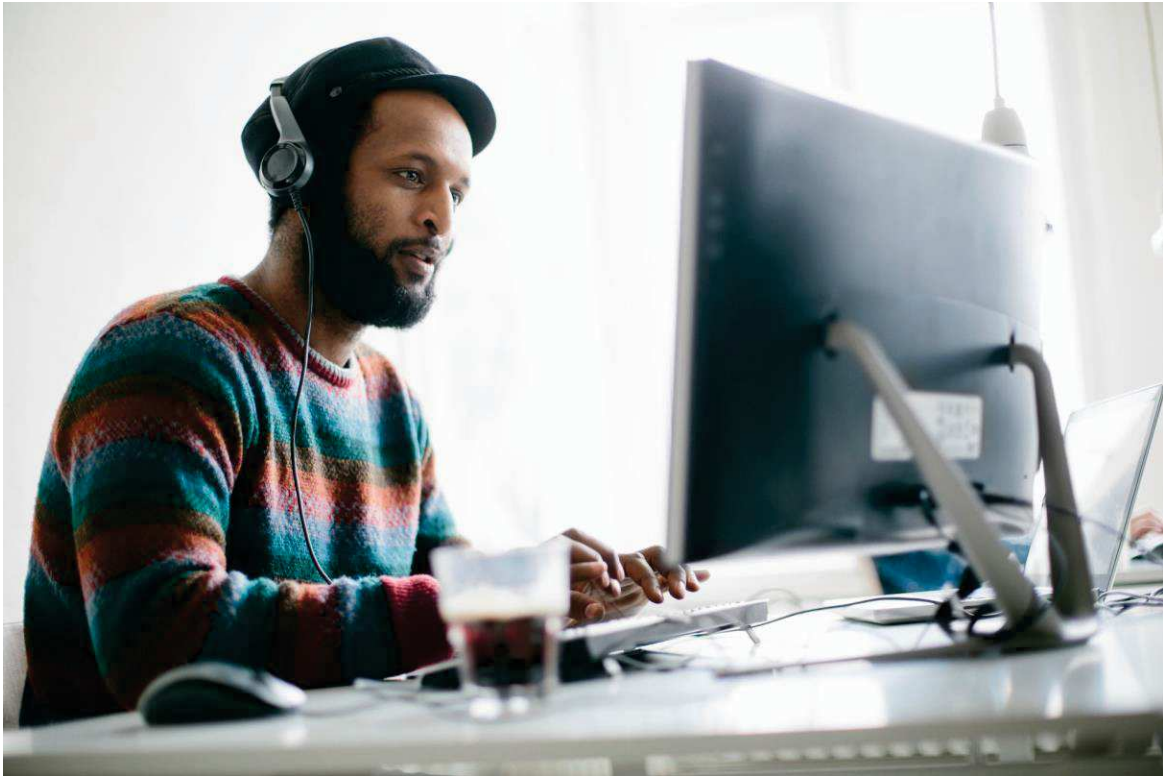
Relevantie MRA

Sterkere 4P Health initiatieven leveren meer zichtbaarheid en een actiever en aantrekkelijker ecosysteem voor 4PHealth innovaties. Daarbij wordt niet alleen het totale rendement van alle inspanningen in de MRA groter, maar ontstaan volledig nieuwe services door slim gebruik te maken van de bestaande kracht van de MRA.

Belang inzet Board

De Board biedt op verschillende manieren ondersteuning aan triple helix 4P Health initiatieven; van het in kaart brengen van initiatieven in de regio en platform bieden tot Europa aan toe, tot het in contact brengen met onderzoekers en gelijkgestemde bedrijven. De Board kan daarnaast de initiatieven versterken door het bieden van matchmaking, verbinden van vergelijkbare initiatieven, het doorverwijzen naar secundaire services als financiering, huisvesting en juridische ondersteuning. Ten slotte heeft de Board, met haar overzicht van bestaande initiatieven, een vliegwielfunctie in het stimuleren van ‘Neue Kombinationen’.

4. Digitale connectiviteit

Ambitie 2025

De MRA is in 2025 de belangrijkste plek in Europa voor data-gedreven innovatie. De regio is dan internationaal gezien voorloper wat betreft de aanwezige digitale infrastructuur, het vermogen om hierop innovatieve data-gedreven toepassingen te bouwen en het vertrouwen in de digitale maatschappij.

Achtergrond

De explosief groeiende hoeveelheid digitale gegevens in onze samenleving biedt een nieuwe grondstof voor innovatie, en brengt nieuwe economische en maatschappelijke kansen met zich mee. De verwachting is dat (big) data de 'macroscop' levert: een instrument om het 'geheel' in beeld te krijgen. Het stelt ons daardoor in staat om sneller, efficiënter of goedkoper te organiseren, mits we ook in staat zijn om gericht en efficiënt te zoeken in de explosief groeiende stroom van data. Dit wordt mede gedreven door een aantal gerelateerde ontwikkelingen:

- Hyperconnectivity – we raken steeds meer met elkaar verbonden (bv. mobiel, social media), de groei in data die we met elkaar uitwisselen neemt daarbij vrijwel exponentieel toe
- Internet of things – miniaturisering maakt het mogelijk dat de komende jaren ook van oorsprong niet door mensen bediende apparaten online komen en met elkaar gaan communiceren
- Cloud computing – door de cloud is vrijwel ongelimiteerde opslag en verwerking van data mogelijk, beperking is een economische keuze en geen technische
- Data analytics – nieuwe technieken maken het mogelijk om patronen te kunnen herkennen en ruwe data om te zetten in waardevolle en toegankelijke informatie.

amsterdam economic board

Deze datarevolutie gaat hand in hand met veranderende maatschappelijk structuren, zoals decentralisatie van de macht, de toename van maatwerk producten, collectieve & horizontale waarde creatie (open innovatie/nieuw financieringsmodellen). Maar er zijn ook zorgen over de gevolgen voor onze maatschappij, zoals blijkt uit een toenemend belang dat aan privacy wordt gehecht.

Speerpunten

De Board heeft de keuze gemaakt om in te zetten op een drietal speerpunten om invulling te geven aan de ambitie en doelstellingen:

- Datacenter hub – ruimte voor (groene) groei
- Trust in digital life – vertrouwen in digitale data
- Meaningful data – data innovatie voor mobiliteit, gezondheid en circulair

Datacenter hub – ruimte voor (groene) groei

Vergezicht

In 2025 is Amsterdam *de* digitale mainport van Europa en het onbetwiste knooppunt van het internet. De datacenters in de MRA zijn organisch vergroeid met de stad, ze leveren warmte aan de omgeving en maken gebruik van smart grids.

Eind 2017 zijn hiervoor de eerste verkenningen verricht en is er een regionale visie op datacenters ontwikkeld.

Wat is het

De data center hub omvat het geheel aan datacenters en internet exchanges om data snel en betrouwbaar uit te kunnen wisselen. Hieronder vallen expliciet niet de consumenten netwerken.

Relevantie MRA

Data infrastructuur en de daaraan gekoppelde economische activiteiten worden steeds belangrijker voor de economie van de MRA. De totale groei van de internet economie in de MRA is momenteel 9% per jaar. Van de totale investeringen in de MRA is 17% gelieerd aan data infrastructuur (MRA EV 2015). De data center markt in de MRA groeit harder dan bij de concurrenten (Frankfurt en London). Tot 2030 is er naar verwachting 25-30 hectare nodig om deze groei op te vangen. Een data center kan echter niet op een willekeurige plek worden gebouwd, er zijn diverse eisen m.b.t. beschikbaarheid van energie en glasvezelverbindingen. Door vraag en aanbod publiek-privaat beter af te stemmen vergroten we het concurrentievermogen van de regio.

Datacenters zijn daarnaast enorme grootverbruikers van energie. De 40 Amsterdamse vestigingen gebruiken samen 11% van het totale elektriciteitsverbruik van de 22.000 Amsterdamse bedrijven. Dat is gelijk aan het verbruik van 255.000 huishouden (250kt/jaar). Door datacenters te vergroenen dragen we bij aan de CO2 doelstellingen van de gemeente Amsterdam om in 2025 40% te besparen op CO2 uitstoot, en vergroten we de concurrentiekracht van de regio als vestigingslocatie voor datacenters.

amsterdam economic board

Belang inzet Board

Verscheidene organisaties zijn in dit veld actief. De Board kan een grote bijdrage leveren in de opschaling van pilots, agendering van het economische belang van (groene) datacenters en het met elkaar in contact brengen van publieke en private spelers m.b.t. ruimtelijke afstemming.

Aandachtsgebieden:

- Versnellen planologische borging van ruimte en energie infrastructuur
- Versnellen integratie datacenters in smart grids

Trust in digital life - vertrouwen in digitale data

Vergezicht

In 2025 vieren we het eerste jubileum van de digitale burgerrechten in de MRA. Startups, corporates en stichtingen bieden op maat gemaakte privacy software.

Eind 2017 hebben we in 'het manifest van Amsterdam' de waarden gedeclareerd die bepalen hoe het internet qua privacy zou moeten werken en verbinding gelegd met bedrijven die producten en diensten aanbieden op dit gebied.

Wat is het

Vertrouwen is essentieel voor het aangaan van sociale en zakelijke relaties. Vertrouwen bestaat uit verschillende facetten zoals privacy, transparantie en verantwoording. Deze staan onder druk: niemand weet precies welke data worden bewaard, door wie en waarvoor. En als mensen niet weten wat er met hun data gebeurt, kan er dan wel privacy zijn?

Relevantie MRA

In Nederland wordt op dit vraagstuk deels door de The Hague Security Delta ingespeeld vanuit een technisch 'security' perspectief. De MRA – en specifiek Amsterdam – kan zich goed specialiseren in 'bottom-up up' gedreven digitaal vertrouwen, door empowerment van bewoners. De MRA (en Nederland) is wereldwijd koploper in digitalisering van de economie en samenleving en actief in vele internet communities, en altijd een stad geweest waar gelijkheid en vrijheid centraal staan.

Belang inzet Board

Zowel bedrijven, kennisinstellingen als overheden onderstrepen het belang van digitaal vertrouwen – en zijn alle drie nodig - maar er is geen logische plek en agenda van waaruit het debat en acties worden gestimuleerd. De Board legt de triple-helix verbinding als basis voor ontwikkeling van nieuwe projecten, business modellen, producten en diensten.

Aandachtsgebieden:

- Versnellen van waardendiscussie over digitale ethiek
- Versnellen marktontwikkeling voor tools en technologieën die individuen helpen om hun persoonlijke data online te beheren.

amsterdam economic board

Meaningful – data innovatie voor mobiliteit, gezondheid en circulair

Vergezicht

In 2025 blijven we in de MRA door preventie langer gezond, door vervoer op maat is de CO2 uitstoot drastisch gedaald en door transparantie in materiaalgebruik is de economie eindelijk circulair. Een ding staat daarin centraal, het delen van trusted data.

Eind 2017 zijn de eerste use cases en business cases uitgewerkt waarbij (minimale) data in trusted exchanges worden gedeeld.

Wat is het

In data innovation labs wordt gekeken hoe (big) data kan bijdragen aan de uitdagingen mobiliteit, gezondheid en circulaire economie.

Relevantie MRA

De verwachting is dat (big) data ons een 'macroscop' leveren: een instrument waarmee we het 'geheel' in beeld krijgen en dat ons daardoor in staat stelt om sneller, efficiënter of goedkoper te organiseren. Uit onderzoek van Elsevier blijkt dat 'computer en data science' zich snel ontwikkelt tot een van de sterkste wetenschappelijke disciplines van de regio. Door deze kennis te combineren met de grootstedelijke uitdagingen van de Board zijn we in staat unieke combinaties te maken.

Belang inzet Board

De ontwikkelingen rondom data innovatie gaan snel, maar partijen in de MRA zijn nog relatief onbekend met elkaar. De Board kan door middel van haar netwerk een neutrale en belangrijke rol vervullen in het leggen van triple-helix verbindingen als basis voor ontwikkeling van nieuwe projecten, business modellen, producten en diensten.

Aandachtsgebieden:

- Ontwikkelen publiek private samenwerkingen op de cross-over tussen data & gezondheid, data & mobiliteit en data & circulair

5. Talent voor de Toekomst

Ambitie 2025

De metropoolregio Amsterdam (MRA) heeft in 2025 de meest adaptieve onderwijs- en arbeidsmarkt van Europa. Hiermee is de MRA de succesvolste regio op het gebied van benutten, behouden en aantrekken van talent.

Achtergrond

Welkom in de vierde industriële revolutie. Een tijd waarin op veel terreinen sprake is van disrupties. Veranderingen volgen elkaar steeds sneller op. Zo wordt verwacht dat twee derde van de kinderen die nu begint aan de basisschool uiteindelijk werk zal gaan vinden in banen die nu nog niet bestaan. De geschiedenis leert ons dat in vorige industriële revoluties het onderwijssysteem zich niet snel genoeg op grote schaal aan kon passen aan de veranderende behoefte vanuit de arbeidsmarkt. De MRA wil er nu voor zorgen dat in 2025 haar onderwijs en arbeidsmarkt de meest adaptieve is van Europa.

Kracht van de MRA

De MRA, en in het bijzonder Amsterdam, trekt een grote diversiteit aan internationale kenniswerkers en bedrijven aan die zich hier vestigen. De VU en de UvA staan wereldwijd in de top 100 van de beste universiteiten. Ook is er een goede infrastructuur van HBO en MBO onderwijs. De MRA heeft zich ook ontwikkeld tot een sterke Tech- en startup hub. Om aan de vraag van deze sectoren te voldoen zet de MRA in op het aantrekken van internationale studenten en werknemers door hen voldoende carrièremogelijkheden te bieden.

amsterdam economic board

Binnen de MRA wordt ingezet op een leven lang leren, het aanleren van 21ste - eeuwse vaardigheden als creativiteit, ondernemerschap en ICT geletterdheid en gepersonaliseerd, omdat ieder kind zijn eigen tempo en talent heeft.

Speerpunten

De Board zet in op een vijftal speerpunten om het onderwijs en de arbeidsmarkt in de MRA beter op elkaar aan te laten sluiten:

- Werk in de toekomst
- Werk maken van talent
- Inclusieve arbeidsmarkt
- Leven lang leren
- Aantrekken internationaal talent

Werk in de Toekomst

Vergezicht

In 2025 zijn alle jong professionals in de MRA '21st century skills proof'. Door een krachtig samenspel tussen regionale overheden, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven wordt er snel ingespeeld op disruptieve veranderingen.

Voor eind 2017 is er inzicht in toekomstige behoeften van werkgevers en zijn twee experimenten gestart om op hun wensen in te spelen.

Wat is het

Onderzoek dat werkgevers inzicht geeft in hoe werk en arbeidsmarkt in de toekomst (trends) invloed hebben op hun business en om een toekomstbestendig model te ontwikkelen voor onderwijs en arbeidsmarkt.

Relevantie MRA

Er worden veel onderzoeken gedaan naar werk in de toekomst. Deze worden in een literatuurstudie meegenomen en betrokken bij het opstellen van de vragenlijst voor het veldonderzoek.

Dit kwalitatieve onderzoek moet inzichtelijk maken wat werkgevers in de hele MRA en in alle sectoren zien in de toekomst en hoe zij het beste geholpen kunnen worden om op die toekomst in te spelen. Op basis van de uitkomsten worden experimenten opgezet die (indien succesvol) worden opgeschaald en aldus ervoor moeten zorgen dat de adaptiviteit van de arbeidsmarkt in de MRA wordt vergroot.

Belang inzet Board

Het onderzoek is bedoeld om het kader van de uitdaging neer te zetten en de vraag van werkgevers in beeld te brengen. De Boardorganisatie voert het onderzoek samen met Randstad en de VU uit en kan op basis van de uitkomsten met partners samenwerken aan het opzetten van experimenten.

amsterdam economic board

Werk maken van Talent (RegioRegie)

Vergezicht

In 2025 is er voldoende en goed opgeleid personeel op het juiste moment beschikbaar op de arbeidsmarkt in de MRA. Onderwijsinstellingen en bedrijfsleven werken intensief samen. Het bedrijfsleven betaalt mee aan het beroepsonderwijs.

Eind 2017 zijn 9000 mensen getraind in de gevraagde skills en/of aan een baan geholpen.

Wat is het

Werk maken van Talent zorgt voor voldoende en goed opgeleid personeel op het juiste moment op de arbeidsmarkt in de MRA.

Het human capital programma Werk maken van Talent is het uitvoeringsprogramma van regioregie. In het eerste deel van het programma, tot eind 2017, is het doel om 9000 mensen geholpen te hebben aan een baan en/of aan scholing.

Relevantie MRA

In de MRA is de mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt groot. De vraag wordt niet scherp genoeg geformuleerd en er wordt bovendien onvoldoende opgeleid voor de vraag. De regio zet daarom in op het om- en bijscholen van mensen die geen baan hebben of willen wisselen van baan. Het uiteindelijke doel is om systeemverandering binnen de arbeidsmarkt te bewerkstelligen, want zowel de organisatie als de financiering van het onderwijs en praktijkonderwijs is sterk gefragmenteerd.

Belang inzet Board

Werk maken van Talent is het human capital programma van de Board. De verantwoordelijkheid voor het management en ontwikkeling van het programma ligt daarmee bij de Stuurgroep Human Capital en de Boardorganisatie. De projecten onder de vlag van Werk maken van Talent worden uitgevoerd door diverse partners zoals HvA, ManpowerGroup, Gemeente Amsterdam, UvA en ROC van Amsterdam.

Inclusieve arbeidsmarkt

Vergezicht

Iedereen heeft gelijke kansen op werk in de MRA in 2025. Talenten worden benut, ongeacht afkomst, leeftijd of geslacht.

Voor eind 2017 zijn de eerste twee events georganiseerd om divers talent te koppelen aan grote bedrijven in de MRA.

Wat is het

Een inclusieve arbeidsmarkt biedt voor iedereen gelijke kansen op werk en inspirerende en diverse werkomgevingen. Dit geldt voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, voor mensen met een andere etnische achtergrond en voor vrouwen.

Relevantie MRA

De tegenstellingen in de samenleving worden groter: autochtoon en allochtoon, hoogopgeleid en laagopgeleid, rijk en arm, jong en oud, vast contract en flexibel contract, digitaal en digibeet. Deze groepen dreigen steeds meer in verschillende werelden te gaan leven, juist in

amsterdam economic board

grootstedelijke regio's. Er is in de MRA een aantal organisaties, zoals de gemeente Amsterdam en ManpowerGroup die een nieuw HR beleid gelanceerd hebben waarbij Inclusiviteit als belangrijkste speerpunt is opgenomen. Dat vraagt om een aanpassing in identiteit en het tonen van voorbeeldgedrag (best practices).

Belang inzet Board

Een adaptieve arbeidsmarkt is een inclusieve arbeidsmarkt. Bedrijven, overheid en onderwijs hebben een belangrijke rol daarin. Tot nu is de samenwerking tussen de triple helix op dit onderwerp niet ver ontwikkeld. Om dit te bevorderen besteedt de Board hier aandacht aan.

Leven Lang Leren

Vergezicht

In 2025 loopt de MRA voorop met Leven Lang Leren. Met een aantrekkelijk aanbod en een persoonlijk budget is Leven Lang Leren voor de gehele beroepsbevolking binnen handbereik.

Eind 2017 is een eerste pilot gestart met het scholingsfonds als voorziening voor persoonlijke budgetten en wordt er geëxperimenteerd met nieuwe vormen van certificering.

Wat is het

De MRA als proeftuin voor een Leven Lang Leren en voor een vernieuwd onderwijs- en certificeringssysteem.

Leven Lang Leren is van oudsher het domein van sociale partners met idealiter een coproductie van onderwijs, bedrijfsleven en overheden. Leven Lang Leren gaat over de mogelijkheden voor de beroepsbevolking om zich om en bij te kunnen scholen. Hierdoor blijven medewerkers vitaal en vergroten de kansen op een eventuele nieuwe baan. Het gaat ook over vernieuwing in het onderwijs en de prominentere rol die het reguliere onderwijs zou moeten spelen als het gaat om Leven Lang Leren. Binnen de MRA worden interventies ontwikkeld die bijvoorbeeld mensen omscholen om de overstap te maken naar een andere branche en scholing voor mensen die geen werk hebben, werknemers met een flexibel arbeidscontract en zzp-ers. Ook wordt er geëxperimenteerd met mogelijkheden van certificeren voor Leven Lang Leren.

Relevantie MRA

De belangrijkste bevinding van de Regionale Onderwijs- en Arbeidsmarktmonitor 2015 van de MRA is dat het middensegment op de arbeidsmarkt fors onder druk staat. Leven Lang Leren is cruciaal voor deze groep om aantrekkelijk te blijven op de arbeidsmarkt. De MRA gaat dit regionaal organiseren, waar dat nu landelijk gebeurt.

Belang inzet Board

Leven Lang Leren is een thema van werkgevers en werknemers. Het komt alleen niet voldoende van de grond. Om het regionaal meer aandacht te geven en bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden te betrekken werkt de Board samen met de regionale overheden.

amsterdam economic board

Aantrekken Internationaal Talent

Vergezicht

In 2025 is Amsterdam als digitale hub van Europa dé magneet voor tech talent. Er is volop interessant werk beschikbaar. Tech-bedrijven vestigen zich in de MRA vanwege het aanwezig (inter)nationale talent op alle niveaus.

Eind 2017 is het eerste grote internationale Tech-event gehouden om medior talent voor de MRA te werven.

Wat is het

De MRA als meest aantrekkelijke business hub door het proactief aantrekken en behouden van internationaal talent. Amsterdam neerzetten als aantrekkelijke stad om te studeren en te werken.

Relevantie MRA

De internationale concurrentiepositie van Amsterdam is grotendeels afhankelijk van het aanwezige talent in de stad en van het vermogen om talent aan te trekken en te behouden:

- Er is een mondiale competitie aan de gang om het talent dat er is aan te trekken, maar vooral ook te behouden (*the war on talent*)
- Er sprake is van kwalitatieve en kwantitatieve schaarste op bepaalde vakgebieden, op vaak cruciale plekken binnen belangrijke sectoren. Het niet invullen van deze vacatures veroorzaakt enorme opportunity kosten
- De aanwezigheid van een internationale talentenpool stimuleert internationaal georiënteerde investeerders (blijvend) in de metropool te investeren
- Een internationale talentenpool stimuleert internationalisering en slaat een brug met de wereldeconomie
- Internationaal talent stimuleert de kwaliteit van nationaal talent en verhoogt de productiviteit.

Belang inzet Board

Het verbinden van bedrijven aan de internationale ambities van Amsterdam is bij uitstek een rol die door de Board kan worden gespeeld. Zonder de inzet van de Board zullen bedrijven zelfstandig internationaal talent blijven werven. De Board kan triple helix partijen in de regio – en vooral bedrijven – verbinden op dit thema door het organiseren van gerichte events en ontwikkeling van online tools.

Uitdaging	Speerpunt	Milestones 2017
Mobiliteit	Mobility as a Service (MaaS)	Eind 2017 hebben succesvolle Maas-meetups de grondslag gelegd voor een actief MaaS-ecosysteem in de MRA.
	Stedelijke distributie	Eind 2017 heeft de MRA-prijsvraag Bouwlogistiek minstens twee slimme en schone proposities opgeleverd, zijn resultaten van het onderzoek Supermarktlogistiek beschikbaar, verkenningen uitgevoerd voor logistieke ontkoppelingpunten en slim inkopen van vervoersbewegingen.
	Fietsen naar next level	Eind 2017 ligt er een actieplan voor regionale opschaling van slimme initiatieven m.b.t. analyse van fietsdata, bike-sharing en inzet van (e-)fietsen bij bedrijven.
	ITS en goederenvervoer	Eind 2017 heeft de conferentie "ITS en goederenvervoer in de MRA" geleid tot nieuwe samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen op het gebied van data.
Circulaire economie	Grondstoffen	Eind 2017 is 10 % van de jaarlijkse inkoop- en aanbestedingscontracten in de regio circulair en zijn initiatieven gestart om minimaal 9 grondstofstromen hoogwaardig te recyclen.
	Warmte als circulaire grondstof	Voor 20 individuele warmte projecten zijn eind 2017 business cases ontwikkeld. Om het gebruik van restwarmte bij de warmtevoorziening in de gebouwde omgeving van de grond te krijgen zijn met het Rijk constructieve afspraken gemaakt.
	Energietransitie gebouwde omgeving	Eind 2017 is er een coalitie gevormd en feitelijk van start gegaan van minstens tien MRA-gemeenten die met elkaar en met de Boardorganisatie inzet op het verder verduurzamen van hun vastgoed en de overgang naar energie-neutrale gebouwen. Daarbij zal aansluiting worden gezocht bij lopende landelijke trajecten.
	CO2 als bouwstof circulaire economie	Eind 2017 is overeenstemming bereikt tussen de CO2 coalitie van bedrijven en het Rijk over de gezamenlijke inspanning die nodig is.
	Stimuleren van circulair ondernemerschap	Eind 2017 is in samenspraak met relevante stakeholders bepaald welke ingrepen nodig en haalbaar zijn om het circulair startup-ecosysteem in de regio te optimaliseren. Daarnaast zijn er – voor zover nodig – plannen ontwikkeld om te komen tot deze ingrepen.

Talent voor de toekomst	Werk in de toekomst	Voor eind 2017 is er inzicht in toekomstige behoeften van werkgevers en zijn twee experimenten gestart om op hun wensen in te spelen.
	Werk maken van talent (Regioregie)	Eind 2017 zijn 9000 mensen getraind in de gevraagde skills en/of aan een baan geholpen.
	Inclusieve arbeidsmarkt	Voor eind 2017 zijn de eerste twee events georganiseerd om divers talent te koppelen aan grote bedrijven in de MRA.
	Leven lang leren	Eind 2017 is een eerste pilot gestart met het scholingsfonds als voorziening voor persoonlijke budgetten en wordt er geëxperimenteerd met nieuwe vormen van certificering.
	Aantrekken internationaal talent	Eind 2017 is het eerste grote internationale Tech-event gehouden om medior talent voor de MRA te werven.
Digitale connectiviteit	Datacenter hub	Eind 2017 zijn eerste verkenningen verricht voor ambitie van Amsterdam om de digitale mainport van Europa en het onbetwiste knooppunt van het internet te zijn. En is er een regionale visie op datacenters ontwikkeld.
	Trust in digital life	Eind 2017 hebben we in 'Het manifest van Amsterdam' de waarden gedeclareerd die bepalen hoe het internet qua privacy zou moeten werken en hebben we verbinding gelegd met bedrijven die producten en diensten aanbieden op dit gebied.
	Meaningful - data innovatie voor mobiliteit, gezondheid, circulair	Eind 2017 ligt er een actieplan voor en zijn de eerste stappen gezet naar een data-infrastructuur, waarop data op een veilige en betrouwbare manier kunnen worden gedeeld t.b.v. de uitdaging Health (met potentie om ook gebruikt te worden voor de andere uitdagingen).
Gezondheid	Ontwikkelen infrastructuur	Eind 2017 is de HealthTech-alliantie voor het stimuleren van interactie tussen corporates en scale-ups van kracht met minimaal 25 leden.
	Shaping the 4P health ecosystem	De MRA is de 'golden standard for 4P Health'. Drie extra projecten zijn succesvol naar de MRA gehaald. Een geïntegreerd zorgsysteem staat in de steigers.
	Versterking van creativiteit en innovatie in 4P Health initiatieven	Eind 2017 hebben alle 4P Health-initiatieven in de regio een aantrekkelijke toegangspoort via het platform AmsterdamHealth. Bedrijven en onderzoeksinstanties uit heel Europa weten hun weg naar dit platform te vinden. Tien partijen hebben daadwerkelijk business gedaan via het onlineplatform.